

Tessa, de buiksprekende bloempot. Een zorgrobot?

Op diverse websites kon men de afgelopen week(o, ja, het was eHealthweek 2017) lezen [dat meerdere zorginstellingen Tessa, een nieuw soort kleine zorgrobot, ook soms sociale robot genoemd, bij patiënten deze maand gaan uitproberen.](#) Het gaat om soort eivormig apparaat dat is staat is muziek af te spelen en via het internet toegespeelde boodschappen en reminders gesproken weer te geven. De bovenzijde van de robot, die met een soort jasje en hoed is aangekleed, biedt plaats aan een plantje, waardoor het geheel het meest op een sprekende bloempot lijkt. Het is bedoeld voor dementerende patiënten die nog in staat zijn verbaal te communiceren met een dergelijk apparaat, maar het heeft meer weg van “ICT in search of patients”. [De start-up Tinybots](#) heeft het ontworpen. Bij Tessa zijn de nodige kanttekeningen te maken en het is maar helemaal de vraag of de zorg nu echt op dit soort ontwikkelingen wacht.

Opzet

[De makers van Tessa gaan van de gedachte uit dat dementerenden geen goede grip meer op gebeurtenissen in het verleden en dat wat gaat komen.](#) Met de robot willen ze door aankondigingen van activiteiten, zoals medicijninname en bezoek van hulpverleners of familie het leven van de patiënt wat structuur geven. Men mikt qua prijs op een bedrag van één euro per dag.

Sociale robot

Tessa is zonder plantje erin hooguit 30 cm hoog en 15 cm breed. [Er zitten geen armen en benen aan, maar wel twee op ogen lijkende lampjes. Meestal zal het apparaat op een half hoge boekenkast of tafel geplaatst worden. Het is voorzien van minimaal één microfoon en een luidspreker. Bediening vindt plaats met behulp van een smartphone, tablet of PC.](#) Het betekent dat Tessa via wifi gekoppeld is aan het internet in de vorm van een Internet-of-Things(IOT)-connectie. Tessa kan een voorgeprogrammeerde lijst van muzieknnummers, vermoedelijk in de vorm van MP3- of MP4-bestanden, afspelen. De robot reageert na een vraag over het afspelen van muziek op antwoorden van de patiënt. De boodschappen, die Tessa uitspreekt kunnen ingetypt worden in op smartphone, tablet of PC waarna de robot die uitspreekt op het gewenste moment of met de gewenste herhaling. Daarmee is Tessa niet veel anders dan een buikspreekende robot.

Privacy en veiligheid

Omdat Tessa voorzien is van minimaal één microfoon is er sprake van het verwerken van gesproken woord. Men moet zich daarbij bewust zijn dat ook het stemgeluid van derden geregistreerd wordt. Ook dient men zich in instellingen te realiseren dat door het gebruik van het wifi-netwerk er een potentieel veiligheidslek bestaat bij het gebruik. Het is alleen veilig als er sprake is van een afgescheiden en apart beveiligd deel van het wifi-netwerk. Het is precies hetzelfde probleem als wat speelt bij gebruik van de “zorgrobot” Zora. [Ik schreef daar eerder over.](#) Het is de vraag of men in de proeftuinen bij diverse instellingen daar rekening mee houdt. Het gaat om Driestroom, SWON Seniorennetwerk, BrabantZorg en Pleyade waar de robots geplaatst worden.

Kritiekloze media

Even googlen op de woorden “Tessa” en “robot” levert veel hits op van media die de zegeningen van deze robot breed uitmeten. Deze doen in wezen niets anders dan de verhalen van de makers

overnemen. Eigenlijk nergens kom je een kritisch geluid tegen over het apparaat en of dit wel de weg is die we op moeten gaan. Het is ook vreemd om op dit soort buiksprekende elektronica het etiket “zorgrobot” te plakken. Zelfs voor iemand die in het volledige bezit is van zijn geestelijke vermogens, is de interactie die de patiënt met Tessa dient aan te gaan bijzonder vervreemdend. Meldingen, ingetypt door familie of verzorgenden bereiken de patiënt via een sprekende, aangeklede bloempot die eruit ziet als een detective uit een ouderwetse film. Van de patiënt wordt verwacht dat die ook terugspreekt tegen deze “robot”. Ik kan me zeer goed voorstellen dat een dementerende die de greep aan het verliezen is over zijn omgeving van dit soort apparatuur niets begrijpt en juist onrustiger wordt.

Zorgen

Bij het zien van deze “zorgrobot” bekruipt mij sterk het gevoel naar iets onnodigs en onwenselijks te kijken. Onnodig want het is maar helemaal de vraag of de dementerende juist niet gestrest raakt door herhaalde boodschappen, die in zijn of haar leefwereld worden uitgesproken. Onwenselijk is het vanwege het steeds onpersoonlijker maken van de zorg voor dementerenden. Dementerenden zijn juist gebaat met menselijk interactie, met de frequente fysieke aanwezigheid van familie en/of zorgverleners. De inzet van menskracht en middelen dient daarom mijns inziens uit te gaan naar vormen van menselijke interactie en niet naar interactie met elektronica.

Persoonlijk hoop ik nooit tegen een bloempot in een regenjas te hoeven praten als mijn geestelijke vermogens afnemen.

W.J. Jongejan